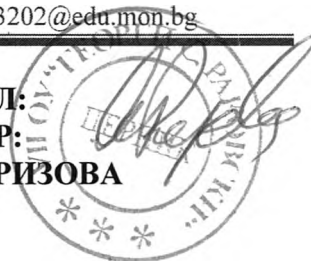

УТВЪРДИЛ:
ДИРЕКТОР:
МИЛЕНА РИЗОВА

ПРОГРАМА

ЗА

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ПРИОБЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

ЗА УЧЕБНАТА 2023/ 2024 ГОДИНА

Програмата е създаден на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование, актуализирана и приета от Педагогическия съвет на VII ОУ „Георги Сава Раковски ” на проведено заседание на дата : 14.09.2023..... Г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Уязвими са онези лица и групи, които търпят ограничения по отношение на участието им в социалния живот и ползването на социални права. Уязвимите групи не успяват да получат достъп или да се възползват от възможностите, които предлага обществото и икономиката и стават жертва или попадат в ситуация на риск от социално изключване. Причините за това са различни и разнообразни като: живот в крайна бедност или ниски доходи и материални лишения; социални и психологически фактори; недостъпна среда; здравни и възрастови проблеми; липса или недостатъчни социални умения и образование; отношение към тях основано на предразсъдъци. Образованието у нас и в световен мащаб днес е изправено пред сериозни предизвикателства, все по-често се сблъскваме с представители на различни култури, различни от нашите ценности и норми, традиции и гледни точки. Глобализацията създаде условия хората да пътуват, да живеят на различни места по света, да учат в интернационална среда. Това е прекрасно, но същевременно налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите; за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване; за толерантност към другите – и понякога към самите себе си. Често явление е педагогическите специалисти в българското училище да изпълняват своята мисия в групи и паралелки с деца и ученици, които:

- са в риск от отпадане и преждевременно напускане на образователните институции;
- са подложени на тормоз;
- не владеят българския език на ниво, достатъчно за да се справят с учебните си задачи;
- имат затруднения в обучението;
- имат специални образователни потребности (СОП);
- са с изяви дарби и др.

Всичко това води до необходимостта от приобщаване на различните, на уязвимите, на изключените от обществото. Именно образованието се явява механизмът, чрез който те ефективно могат да бъдат включени, така че да преодолеят икономическите бариери, които създават бедността и нищетата, да преодолеят културните различия и конфликти и да станат равноправни участници в обществото. По отношение на приобщаването изводите, които идват от образователната практика, говорят за това, че то започва с признаването на различията между учениците. Учителят е този, който трябва много добре да познава всички възможни различия, с които ще се сблъска в своята практика, за да може да ги управлява по възможно най-безболезнения и безконфликтен начин, когато работи с учениците, техните родители и общността.

VII ОУ „Г. С. Раковски” е институция, която спазва препоръките на Съвета на Европа, отправени към всички организации да работят активно в областта на интегрирането на хора с увреждания и уязвими групи. В VII ОУ „Г. С. Раковски” уязвимите групи ученици се приемат като хора със способности и потенциал, а не единствено с трудностите и ограниченията им. В нашето училище се създават условия за достъпна качествена грижа за учениците, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация. При децата в училищна възраст се обръща особено внимание, както на семейството като част от образователния процес, така и на индивидуалните особености на всяко дете. Различията между учениците в зависимост от техните интереси, познания, умения,

минало, майчин език, постижения или увреждане, могат да бъдат ресурси в подкрепа на ученето.

II. НОРМАТИВНА ОСНОВА НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА

1. Закон за предучилищното и училищно образование.
2. Наредба за приобщаващото образование.
3. Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етнически малцинства (2015-2022 г.).
4. Национална стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания (2016 – 2022 г.)
5. Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите.
6. Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество.
7. Закон за защита от дискриминация.
8. 1992 – Европейска конвенция за защита правата на човека и основните свободи и пълния допълнителен протокол към нея.
9. Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

III. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ПРИОБЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

Всяко дете има право на достъп до образование независимо от етническия му произход, наличието на увреждане или икономическото положение на семейството му и това право е залегнало в Конвенцията на ООН за правата на детето.

Процесът на приобщаване се състои в търсене на ресурсите на всяко дете за активното му участие в училищната общност.

Според Алианса за приобщаващо образование има девет водещи принципа на приобщаващото образование и те са:

1. Човек е ценен независимо от неговите способности или от неговите постижения.
2. Всяко човешко същество е способно да чувства и да мисли.
3. Всяко човешко същество има правото да общува и да бъде чуто.
4. Хората се нуждаят един от друг.
5. Истинското образование може да се случи единствено чрез истински взаимоотношения.
6. Всички хора се нуждаят от подкрепа и приятелско отношение от хора на своята възраст.
7. Прогрес в ученето се постига чрез надграждане на това, което човек може да прави, а не на това, което не може.
8. Различията внасят здравина в отношенията в обществото.
9. Сътрудничеството е за предпочитане пред конкуренцията.

IV. ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

На учениците в VII ОУ „Г. С. Раковски” се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие. Подкрепата за личностно развитие осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на учениците. Подкрепата за личностно развитие се предоставя в съответствие с индивидуалните потребности на всеки ученик. За реализиране на общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училището работят двама ресурсни учители, психолог, логопед и помощник на учителя.

За учениците със СОП е подсигурен ресурсен кабинет с обособен кът за учебна дейност и кът с мека мебел за деца, нуждаещи се от свободни занимания. Мебелите отговарят на изискванията за безопасна архитектурна среда. Кабинетът е оборудван с необходимите дидактични материали. Използват се таблети, компютри и аудиотехника. В училището е обособен кабинет за дейността на психолога и логопеда.

Подкрепата за личностно развитие на учениците в VII ОУ „Г. С. Раковски” се организира и осигурява в съответствие с разработените областни стратегии за подкрепа за личностно развитие на учениците, въз основа на анализ на потребностите от обща и допълнителна подкрепа. За организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие със заповед на директора на училището в началото на всяка учебна година се определя координатор на училището, който изпълнява функциите си съобразно Наредбата за приобщаващото образование.

Общата подкрепа в училището се предоставя на всички ученици и е насочена към развитието на потенциала на всяко дете и ученик.

Осигуряват се занимания по интереси.

В VII ОУ „Г. С. Раковски” функционира училищна библиотека, ръководена от библиотекар, която чрез осъществяване на различни дейности представлява част от общата подкрепа на децата и учениците.

4.1 Обща подкрепа

Общата подкрепа се предоставя от учители и от други педагогически специалисти. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всеки ученик и включва:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
2. допълнително обучение по учебни предмети;
3. допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
4. кариерно ориентиране на учениците;
5. занимания по интереси;
6. грижа за здравето;
7. поощряване с морални и материални награди;
8. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
9. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
10. логопедична работа.

4.2 Допълнителната подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните потребности и способности на конкретен ученик от Екипа за подкрепа на личностното развитие, определен със Заповед на Директора на VII ОУ „Г. С. Раковски” и заявление от родител/настойник. Направената оценка подлежи на потвърждение от РЦПППО – Област Перник.

Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности;
- деца с хронични заболявания;
- деца в риск;
- с изяви дарби.

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай
- психо-социална рехабилитация

- рехабилитация на комуникативни нарушения
- осигуряване на достъпна архитектурна среда
- специализирани средства
- ресурсно подпомагане

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за подкрепа за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в изготвянето на плана като активни участници в дейностите.

Ако родителите откажат допълнителна подкрепа институцията трябва да уведоми отдел „Закрила на детето“ към ДСП с цел социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на ученика.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети.

V. ПЛАН ЗА ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА:

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти	Постоянен	Класни ръководители, учители, психолог, логопед, ресурсни учители	при необходимост
Допълнително обучение по учебни предмети	Постоянен	Учители	при необходимост
Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове	По график	Учители	
Кариерно ориентиране на учениците	Постоянен	Кариерен консултант, класни ръководители	
Включване на ученици в групи за занимания по интереси	месец октомври	Директор, педагогически специалисти	
Грижа за здравето	Постоянен	Педагогически специалисти, медицинско лице	
Поощряване с морални и материални награди – награждаване на ученици	Постоянен	Директор, Зам. директор	при и по определен повод за поощрение
Дейности на училищната библиотека, свързани с	Април	Библиотекар, Класни ръководители	„Деня на книгата“

грамотността при четене (Актуализирано септ. 2023)			
Организиране на дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение, съгласно Механизъм за противодействие на училищния тормоз	При необходимост	Класни Ръководители, психолог	
Провеждане на дискусии с цел изграждане на позитивна училищна среда и толерантни отношения, приемане на различията в класовете (Актуализация септ. 2023г.)	„Час на класа“	Класни ръководители	
Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения	Постоянен	Класни ръководители, учители	
Логопедична работа	Постоянен	Логопед	
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	15 септември	Директор	
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	Постоянен	Класни ръководители, учители, психолог	
Идентифициране на ученици нуждаещи се от допълнителна подкрепа	Постоянен	Класни ръководител, учители, ресурсни учител, психолог	
Оценка на потребностите способностите на учениците със специални образователни потребности	Постоянен	Екип за подкрепа на личностното развитие	Не по-късно от три месеца след подадено заявление от родител/настойник и заповед за сформирание на ЕПЛР
Изготвяне на план за	До 1 месеца след	Екип за	

допълнителна подкрепа за учениците със СОП	датата на заповедта от РЦПППО за одобрение, област Перник	подкрепа на личностното развитие	
Проследяване динамиката на развитие на учениците със СОП	1 седмица след края на първи и 2 седмици след края на втори срок	Екип за подкрепа на личностното развитие	
Изготвяне на доклад за дейността на ЕПЛР след края на всеки учебен срок	7 дневен срок след края на първи срок 10 дневен срок след края на учебната година	Екип за подкрепа на личностното развитие	
Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и консултации	при необходимост	Психолог	
Консултации и подкрепа за родители	при необходимост	Екип за подкрепа на личностното развитие	
Работа по проекти и национални програми	Постоянен	Директор, зам.-директор, учители	
Стимулиране участието на децата с изяви дарби в състезания и олимпиади	Постоянен	Учители, Класни ръководители, Зам. Директор	
Обучение на педагогически Специалисти	по график, заложен в план за квалификация	Директор, председатели на МО, психолог	

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете и на разнообразието от потребности на всички деца, чрез активизиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването, и към създаване на възможности за развитие и участие на децата във всички аспекти на живота в общността.

Комплексните дейности по програмата ще допринесат за преодоляване на различията, осигуряване на равен достъп, успешна социализация и мотивация на деца и

родители за участие в образователния процес. Равният достъп до образование и качествено образование са взаимно обвързани – равният достъп означава достъп до качествено образование, а качествено образование разкрива пълния си потенциал, само ако до него има достъп всяко българско дете.